

Формуляр за ЧАСТИЧНА ОЦЕНКА НА ВЪЗДЕЙСТВИЕТО	
Институция: Висш съдебен съвет на Република България	Нормативен акт: Правилник за администрацията на съдилищата
За включване в законодателна програма на Висшия съдебен съвет: 2025 г.	Дата: 14.05.2024 г.
Контакт за въпроси: Дилияна Янкова	Телефон: 02 930 49 46
1.Дефиниране на проблема: 1.1.Кратко опишете проблема и причините за неговото възникване. Посочете аргументите, които оправдават нормативната промяна. В бр. № 11 от 02.02.2023 г. на „Държавен вестник“ е обнародван Закон за изменение и допълнение на Гражданския процесуален кодекс (ЗИД на ГПК), приет от 48-то Народно събрание, като е предвидено същият да влезе в сила от 1 юли 2024 г. и с който се въвежда електронната форма като правило при воденето на заповедното производство. Предвижда се, че всички процесуални действия в заповедното производство се извършват в електронна форма и всички актове на съда в производството, включително заповед за изпълнение и изпълнителен лист, се издават в електронна форма. Отложеното действие (vacatio legis) на влезлия в сила закон бе с една единствена цел – да се осигурят всички нужни условия за реформата – допълване на подзаконовата нормативна уредба в съответствие със ЗИД на ГПК, както и изграждане на модула за централизираното разпределение и електронната обработка на заповедните дела в Единната информационна система на съдилищата. С ново изменение в ГПК, обнародвано в ДВ, бр.67 от 09.08.2024 г., се предвижда отлагане влизането в сила на закона за 01.07.2025 г. С решение по т. 17 от Протокол № 6/10.10.2024 г. на Пленума на Висшия съдебен съвет е създадена работна група във връзка с изпълнение на Дейност 2 на проект „Укрепване, доразвитие и надграждане на Единната информационна система на съдилищата“, финансиран по Националния план за възстановяване и устойчивост на Република България 2021-2026 г. (НПВУ), която има за цел да подпомага изграждането на модул „Централизирано разпределение и електронна обработка на заповедни дела“ (МЦРЕОЗД), интегриран с ЕПЕП“. С модула се предвижда пълна дигитализация на производството и централизирано случайно разпределение на заповедните дела между районни съдии от цялата страна с цел улесняване достъпа на страните до делото и ускоряване времетраенето на съдебния процес. Чрез централизираното рационално разпределение на заповедните дела съобразно патовареността на съдилищата, без да се прилагат правилата за местна подсъдност, ще се допринесе за бързото им приключване. В хода на изпълнение на възложените й. с решението на Пленума на Висшия съдебен съвет задачи, горепосочената работната група изготви проект за изменение и допълнение на Правилника за администрацията в съдилищата (ПАС), който има за цел да	

приведе разпоредбите му в съответствие с действащата нормативна уредба, както и да обезпечи успешното прилагане на Правилата за оценка на натовареността на съдните (ПОНС).

1.2. Опишете какви са проблемите в приложението на съществуващото законодателство или възникналите обстоятелства, които налагат приемането на ново. Посочете възможно ли е проблемът да се реши в рамките на съществуващото законодателство чрез промяна в организацията на работа и/или въвеждане на нови технологични възможности (например съвместни инспекции между няколко органа и др.)

В действащите към момента разпоредби в Правилника за администрацията на съдилищата липсва уредба, която да регламентира начина на образуване, регистриране и администриране документите по заповедните производства, както и съхраняването им. Липсват и нормативно установени задължения на служба „Връчване на призовки и съдебни книжа“, тъй като и при тази дейност са налице редица особености при делата, образувани по заповедни производства. Тези липси ще доведат до невъзможност за изпълнение на служебните задължения на съдебните служители, във връзка с предвидената в чл. 409а от Гражданския процесуален кодекс (обн. в ДВ, бр. № 11 от 02.02.2023 г) дигитализация на заповедните производства.

Изменение и допълнение на нормативния акт се налага и с оглед необходимостта от коректно отчитане работата на въззивните съдии в случаите на постановяване на актове за връщане на делото на долустоящия съд за поправка на очевидна фактическа грешка, допълване, изменение в частта за разпосоките на решението или отстраняване на нередовности и когато процедурата по администриране на жалбата не е приключила. Действащите към момента текстове в ПАС, в горната хипотеза, води до значително увеличаване на върнатите от горестоящите на долустоящите съдилища за администриране на дела. Констатиран са случаи, при които по една въззивна жалба в съответните горестоящи инстанции, връщайки делото за администриране, се образуват по две или повече въззивни дела. Това създава риск от мултиплициране на дела и съответно до статистическо увеличаване броя на делата и натовареността на горестоящите инстанции, без обективно такова да е налице.

Образуването на делата е фактор, който оказва пряко въздействие върху натовареността на съдилищата и нейната оценка. Несъднравното прилагане на правилата, уредени в ПАС по отношение образуването и воденето на делата води до липса на единен подход от една страна и затруднения при установяване на реалната натовареност на съдилищата, от друга. Разнопосочните практики се явяват резултат от липсата на ясна регламентация в ПАС. Същевременно въвеждането на унифициран подход при образуването на делата, доколкото видът на делото обуславя и различен шифър, респ.статистически код и оценка за сложността и тежестта на делото, ще доведе до обективна оценка на натовареността на всеки съд.

С оглед на изнесеното не е възможно направените констатации да се решат чрез промяна в организацията на работа и/или въвеждане на нови технологични възможности, поради което е налице необходимост от промяна на Правилника.

1.3. Посочете дали са изготвени последващи оценки на нормативния акт или анализи за изпълнението на политиката и какви са резултатите от тях?

Не са изготвяни последващи оценки на въздействието на Правилника за

администрацията на съдилищата.

2. Цели: Посочете целите, които си поставя нормативната промяна по конкретен и измерим начин и график за тяхното постигане. Съответстват ли целите на действащата стратегическа рамка?

Приемането на предложението за изменение и допълнение на Правилника за администрацията на съдилищата преследва основно две цели:

- привеждането му в съответствие с чл. 409а от Гражданския процесуален кодекс (обн. в ДВ, бр. № 11 от 02.02.2023 г.), който предвижда всички процесуални действия в заповедното производство се извършват в електронна форма и всички актове на съда в производството, включително заповед за изпълнение и изпълнителен лист, се издават в електронна форма; и

- коректно отчитане на товареността на въззивните съди в случаите на постановяване на актове за връщане на делото на допустимия съд за изпълнение на указания, поправка на очевидна фактическа грешка, допълване, изменение в частта за разпореждането на решението или отстраняване на нередовности и когато процедурата по администриране на жалбата не е приключила.

3. Идентифициране на заинтересованите страни: Посочете всички потенциални засегнати и заинтересовани страни, върху които предложението ще окаже пряко или косвено въздействие (бизнес в дадена област/всички предприемачи, неправителствени организации, граждани/техни представители, държавни органи, др.).

Пряко заинтересовани страни:

1. Административните ръководители на районните, окръжните, административните, военните, и апелативните съдилища, осъществяващи общото организационно и административно ръководство на органите и осигуряващи приложението на ПАС;

2. Съдебните служители в районните, окръжните, административните, военните и апелативните съдилища, пряко прилагачи нормите на ПАС.

Косвени заинтересовани страни:

1. Физически и юридически лица, адвокати и представители на други юридически професии, в качеството им на участници в съдебни производства и потребители на услуги, предоставяни от районните, окръжните, административните, военните и апелативните съдилища;

2. Физически лица, в качеството им на кандидати за заемане на длъжност в администрацията на районен, окръжен, административен, военен или апелативен съд;

3. Физически и юридически лица, в качеството им на участници в обществените консултации.

4. Варианти на действие: Идентифицирайте основните регулаторни и нерегулаторни възможни варианти на действие от страна на държавата,

включително и варианта „без намеса“.

При този нормативен акт не е възможно да бъдат формулирани варианти, различни от вариант „без намеса“ и предложеният вариант за приемане на Правилника за организацията на дейността на Висшия съдебен съвет и на неговата администрация. По своята същност Правилника не осъществява пряко регулиране на обществени отношения, поради което вариантите са два – Вариант 1 „Без намеса“ и Вариант 2 „Приемане на Правилника“.

Вариант на действие 1 „Без намеса“: При този вариант ще продължи да се наблюдава:

- Липса на регламент за начина на образуване, регистриране, администриране и архивиране на документите по заповедните производства;

- Констатации на случаи, при които по една въззивна жалба в съответните горестоящи инстанции, връщайки делото за администриране, се образуват по две или повече въззивни дела, което създава риска от мултиплициране на дела и съответно до статистическо увеличаване броя на делата и натовареността на горестоящите инстанции, без обективно такова да е налице;

- Нееднаквото прилагане на правилата, уредени в ПАС по отношение образуването и воденето на делата, което води до липса на единен подход от една страна и затруднения при установяване на реалната натовареност на съдилищата, от друга.

Вариант на действие 2 „Приемане на правилника“: При този вариант ще бъдат осигурени:

- Привеждането на нормативния акт в съответствие с чл. 409а от Гражданския процесуален кодекс (обн. в ДВ, бр. № 11 от 02.02.2023 г.), който предвижда всички процесуални действия в заповедното производство се извършват в електронна форма и всички актове на съда в производството, включително заповед за изпълнение и изпълнителен лист, се издават в електронна форма;

- Правилно разпределение на функциите на отделните структурни звена по образуване, регистриране, администриране и архивиране на документите по заповедните производства, както и регламентиране на процесите;

- Коректно отчитане натовареността на въззивните съдии в случаите на постановяване на актове за връщане на делото на долустоящия съд за изпълнение на указания, поправка на очевидна фактическа грешка, допълване, изменение в частта за разпоските на решението или отстраняване на нередовности и когато процедурата по администриране на жалбата не е приключила;

- Въвеждане на унифициран подход при образуването на делата;

5. Разходи: Опишете качествено (при възможност - и количествено) всички значими потенциални икономически, социални, екологични и други негативни въздействия за всеки един от вариантите, в т.ч. разходи за идентифицираните заинтересовани страни в резултат на предприемане на действията. Пояснете кои разходи се очаква да бъдат второстепенни, и кои са значителни.

Приемането на предложенията за измененията и допълненията в Правилника за администрацията в съдилищата няма да доведе до разходване на допълнителни финансови средства.

6. Ползи: Опишете качествено (при възможност - и количествено) всички значими потенциални икономически, социални, екологични и други ползи за идентифицираните заинтересовани страни за всеки един от вариантите в резултат на предприемане на действията. Посочете как очакваните ползи кореспондират с формулираните цели.

Вариант на действие 1 „Без намеса“:

Не могат да бъдат идентифицирани ползи от реализирането на Вариант на действие 1 „Без намеса“. Приемането на Правилник за изменение и допълнение на Правилника за администрацията в съдилищата няма да доведе до разходване на допълнителни финансови средства. Той е съобразен с действащото първично законодателство.

Вариант на действие 2 „Приемане на правилника“:

Приемането на Правилник за изменение и допълнение на Правилника за администрацията в съдилищата ще създаде уредба на специфичните аспекти на администрирането на процесите и архивиране на документите по заповедните производства. Същият ще улесни служителите в съдилища в ежедневната им работа, по начин по който не се допуска противоречива практика в дейността им.

Ще се преодолее липсата на обективност в оценката на броя на постъпилите дела и натовареността на съдилищата.

Ще се въведе унифициран подход при образуването на делата, доколкото видът на делото обуславя и различен шифър, респ.статистически код и оценка за сложността и тежестта на делото, което също ще доведе до обективна оценка на натовареността на всеки съд.

7. Потенциални рискове: Посочете възможните рискове от приемането на нормативната промяна, включително възникване на съдебни спорове

Вариант на действие 1 „Без намеса“:

Ще продължи да се наблюдава затруднение в работата на съдебната администрация поради липса на регламент за начина на образуване, регистриране, администриране и архивиране на документите по заповедните производства:

Щепродължи да е налице и предпоставка за статистическо увеличаване броя на делата и натовареността на горестоящите инстанции, без обективно такова да е налице.

Вариант на действие 2 „Приемане на правилника“:

Не са идентифицирани рискове при приемане на Правилника за администрацията на съдилищата.

8. Административната тежест:

- ☐ Ще се повиши
- ☐ Ще се намали
- ☒ Няма ефект

Приемането на Правилника за изменение и допълнение на Правилник за изменение и допълнение на Правилника за администрацията в съдилищата няма да доведе до съществена реорганизация на административните процеси в съдилищата, както и до повишаване на административната тежест.

9. Въздействие върху микро, малки и средни предприятия (МСП):

- ☐ Актът засяга пряко МСП
- ☐ Актът не засяга МСП
- ☒ Няма ефект

Правилникът не засяга малките и средни предприятия.

10. Проектът на нормативен акт изисква цялостна оценка на въздействието

- ☐ Да
- ☒ Не

Правилникът има за цел да детайлизира съществуващата нормативна уредба, като при прилагането на нормативния акт не се очакват значителни последици. В този смисъл не се изисква извършването на цялостна оценка на въздействието.

11. Обществени консултации: Обобщете най-важните въпроси за обществените консултации, посочете индикативен график за тяхното провеждане и видовете консултационни процедури.

Най-важните въпроси за обществената консултация са?

В1: Изработеният проект на Правилник в съответствие ли е с относните законови разпоредби?

В2: Достатъчно ясни ли са нормативните промени и тяхната цел?

Проектът на Правилника ще бъде публикуван на интернет страницата на Висшия съдебен съвет, раздел „Обществени консултации“, за срок от 14 дни. Административните ръководители на съдилищата ще бъдат уведомени за публикуването на проекта и за възможността да изразят становище по него. Проектът ще бъде внесен на заседание на Комисия по правни въпроси, на което ще бъдат обсъдени постъпилите становища. Окончателният проект ще бъде предложен от комисията за приемане от Пленума на Висшия съдебен съвет.

Заседанията на колегиите и Пленума на Висшия съдебен съвет са публични и се излъчват онлайн на интернет страницата на Съвета. Пълните стенографски протоколи от заседания също се публично достъпни на интернет страницата на Висшия съдебен съвет.

Справката за постъпилите становища и за тяхното отразяване ще бъде публикувана на интернет страницата на Висшия съдебен съвет.

12. Приемането на нормативния акт предвидено ли е в европейското законодателство.

☐ Да

☒ Не

13. Подпис на отговорното лице:

Име и длъжност: Диляна Янкова - главен експерт - юрисконсулт, отдел „Правно обслужване и нормативна дейност“, дирекция „Правна“, Администрация на Висшия съдебен съвет

Дата: 14.05.2024 г.

Подпис: /П/

Съгласувал: Димитър Ненов - директор на дирекция „Правна“, Администрация на Висшия съдебен съвет

Дата: 14.05.2024 г.

Подпис: /П/